

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-311

20.3.2026

Ly Forsikring ASA

Næringsliv

Skade på gravemaskin som følge av uaktsom håndtering – ytre påvirkning?

Sikrede hadde arbeidsmaskinforsikring for en gravemaskin hos foretaket. Maskinen ble skadet da skuffen traff takgrinden på førerhytten under løfting av sprengningsmatter mens den var utleid til en ansatt hos T. Skaden medførte skjev førerhytte, nedsatt dørfunksjon og knust bakrute. Foretaket avsto kravet under henvisning til manglende ytre påvirkning. Skaden ble deretter meldt under T sin ansvarsforsikring i If Skadeforsikring. Ved dom ble T funnet erstatningsansvarlig etter skadeserstatningsloven § 2-1 for et samlet tap på kr 2 110 470, men retten fant at skaden var unntatt dekning under ansvarsforsikringen, og If ble frifunnet. Sikrede anmodet om ny vurdering og anførte at skaden skyldtes ytre påvirkning, subsidiært tyveri. Etter fornyet behandling opprettholdt foretaket avslaget, idet skaden ble forårsaket av maskinens egen skuffe og verken utgjorde ytre påvirkning eller tyveri etter vilkårene. Nemnda kom til at skaden var dekningsmessig, og viste til at uaktsomhet fra føreren var en påvirkning som var «ytre» i forhold til gravemaskinen.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 2 525 175

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på gravemaskin.

Sikrede har arbeidsmaskinforsikring for gravemaskinen Case CX210D med bl.a. følgende kaskodekning:

gjelder skade som nevnt i pkt. 3.2.1, 3.2.2 og annen skade på forsikret objekt oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velting, skadeverk eller annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning.

Sikrede meldte 18.8.22 skade per telefon til foretaket. Gravemaskinen var på skadetidspunktet utleid til en ansatt hos T, og ble påført skade 12.8.22 da skuffen traff takgrinden på førerhytten. Skaden medførte at førerhytten ble skjev, døren vanskelig å lukke, og bakruten knust og ble senere skiftet.

I skademelding ettersendt 25.8.22 ble det opplyst at skuffen traff takgrinden på førerhytten, og at et magnetisk rotorlys løsnet og knuste bakruten. Uhellet inntraff under løfting og flytting av sprengningsmatter ved bruk av 1,5 meter lange slynger festet til skuffen og matter på om lag seks meters lengde. Under manøvreringen kom skuffen i kontakt med førerhytten og forårsaket skadene.

Foretaket avsto kravet 7.9.22 under henvisning til at skaden ikke var forårsaket av en ytre påvirkning.

Skaden ble meldt under T's ansvarsforsikring i If Skadeforsikring. If avsto dekning 9.9.22 med begrunnelse at skaden ikke var omfattet av forsikringen. Avslaget ble påklaget til Finansklagenemnda, som 16.10.23 avviste saken fordi bevisene i hovedsak var vitnebevis som

forutsatte muntlig bevisførsel i en hovedforhandling.

Sikrede tok ut stevning mot If 6.3.24. Ved dom 22.10.24 fant retten at skaden på gravemaskinen skyldtes uaktsomhet fra gravemaskinføreren, og at T var erstatningsansvarlig etter skadeserstatningsloven § 2-1 for et totalt tap på kr 2 110 470, fordelt på reparasjonsutgifter kr 510 470, driftstap kr 1 500 000 og utgifter til juridisk bistand kr 100 000. T ble i tillegg dømt til å betale kr 300 000 i saksomkostninger til sikrede. Retten konkluderte videre med at skaden var unntatt dekning under ansvarsforsikringen, slik at If ble frifunnet. Sikrede ble derfor dømt til å betale kr 101 600 i saksomkostninger til If.

Sikrede henvende seg på nytt til foretaket 25.11.24 med anmodning om ny vurdering. Etter gjennomgang av saken fastholdt foretaket sitt avslag 11.3.25.

Saken ble bragt inn for Finansklagenemnda 13.3.25.

Sikrede krever dekning for skaden under forsikringen og anfører at den oppsto som følge av flere ytre faktorer, herunder bruk av påmontert rototilt og flatskuffe, håndtering av sprengningsmatter, førerens styring av gravearmen, samt påvirkning fra trær og kommunikasjon fra hjelpemann. Skaden kan således ikke tilskrives indre svikt i maskinen, og de ytre faktorene oppfyller vilkåret om «ytre påvirkning» i forsikringsvilkårene, jf. FSN 2939, FinKN 2020-926 og 2024-932.

Sikrede anfører subsidiært at skaden oppstod etter at skadevolder urettmessig tilegnet seg adgang til sikredes låste kjøretøy, og at dette må anses som «tyveri» under forsikringsdekningen.

Det oppdaterte tapet som følge av skaden, slik det fremgår av dokumentasjonen fremlagt for tingretten, utgjør til sammen kr 2 525 175. Dette beløpet kreves dekket, med tillegg av renter fra 18.10.22, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-4.

Foretaket avviser ansvar og anfører at det verken foreligger ytre påvirkning eller tyveri. Skaden ble forårsaket av gravmaskinens egen skuffe, og kan derfor ikke anses å være en følge av ytre påvirkning, jf. FSN 4749 og FinKN 2012-093.

Foretaket bestrider at det dreier seg om tyveri. Sikrede har bekreftet at arbeidsmaskinen ikke var stjålet, og tingretten har konkludert med at T og skadevolder hadde lovlig adgang til å bruke maskinen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på gravemaskin.

Sikredes kaskoforsikring omfatter etter vilkårenes pkt. 3.2.3 skade ved «annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning».

Det er ubestridt at skaden på gravemaskinen inntraff plutselig og tilfeldig under arbeid.

Formuleringen «ytre» betyr at påvirkningen må være ytre i forhold til den forsikrede gjenstanden i motsetning til «indre» svikt, jf. f.eks. FinKN 2025-932 og FKN 2012-093. Dette betyr at skade som følge av f.eks. maskinsvikt i gravemaskinen ikke dekkes, men at skadevoldende påvirkning som kommer utenfra maskinen er det.

Nemnda forstår det slik at gravemaskinen var utstyrt med rototilt og flatskuffe. Rototiltet gjør at skuffen kan rotere, og øker rekkevidden på maskinens graveaggregat. De påmonterte redskapene ble benyttet til å løfte og flytte sprengningsmatter. Skaden oppstod da en sprengningsmatte hang fritt under skuffen, og maskinføreren utførte en manøver som medførte at skuffen traff førerhuset. Tingretten er kommet til at skaden skyldes uaktsomhet hos føreren. Nemnda mener uaktsomhet fra føreren er en påvirkning som er «ytre» i forhold til gravemaskinen. Mens

alminnelig bruk av maskinen ikke kan regnes som årsak til en skade, må uaktsomhet kunne regnes som en skadeårsak. Skadeverk på maskinen må klart regnes som en ytre påvirkning, og det er ikke noen grunn til å behandle uaktsom håndtering på annen måte. Nemnda forstår avgrensningen slik at den tar sikte å unngå ansvar for «indre svikt» i form av slitasje, maskinsvikt, konstruksjonsfeil e.l., og det er da naturlig å se uaktsom adferd som en ytre påvirkning.

Skaden er i så fall omfattet av forsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Heike Kristine Bentsen (næringsrepresentant).